

До протоколу № 214
від 02 вересня 2026 року

ВИСНОВОК

до проекту Закону України
«Про соціальну підтримку ветеранів війни із суттєвою втратою
функціональності внаслідок захисту Батьківщини від збройної агресії
Російської Федерації»
(реєстр. № 15267 від 22.05.2026)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (далі – Комітет) за дорученням Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука на своєму засіданні 2 вересня 2026 року (протокол № 214) розглянув проект Закону України «Про соціальну підтримку ветеранів війни із суттєвою втратою функціональності внаслідок захисту Батьківщини від збройної агресії Російської Федерації» (реєстр. № 15267 від 22.05.2026), поданий народним депутатом України Г. Третяковою та іншими народними депутатами України, і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів визначений головним з опрацювання цього законопроекту.

У пояснювальній записці зазначено, що метою проекту Закону є запровадження окремого виду державної соціальної допомоги ветеранам війни зі суттєвою втратою функціональності внаслідок захисту Батьківщини від збройної агресії російської федерації.

Законопроект безпосередньо не стосується предмета відання Комітету з питань освіти, науки та інновацій. Положення законопроекту не містять норм, спрямованих на регулювання відносин у сферах освіти, наукової, науково-технічної чи інноваційної діяльності.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ) у своєму висновку до законопроекту надає низку зауважень, що стосуються назви законопроекту, яка не повною мірою відповідає його змісту; узгодження окремих положень законопроекту з чинним законодавством, зокрема із Законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», Цивільним кодексом України та іншими законодавчими актами.

Також ГНЕУ звертає увагу на те, що проект містить низку юридично невизначених положень, які потребують уточнення, зокрема окремі терміни, механізм призначення та виплати допомоги, порядок її обчислення та повернення надміру виплачених коштів.

Фінансово-економічне обґрунтування законопроекту є недостатнім, оскільки не підтверджує відсутність додаткових видатків державного бюджету та не визначає джерел їх покриття.

Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, визначений головним з опрацювання цього законопроекту, розглянув на своєму засіданні проект акта (протокол № 242 від 17.06.2026) та ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу.

Міністерство освіти і науки України не має пропозицій та зауважень до законопроекту.

Міністерство фінансів України не підтримує законопроект та надає низку зауважень, зокрема:

1. Реалізація законопроекту потребуватиме значних додаткових видатків державного бюджету (за попередніми розрахунками – щонайменше 50 млрд грн на рік), при цьому джерела їх покриття не визначено.

2. Законопроект не відповідає вимогам статті 27 Бюджетного кодексу України, оскільки не містить належних фінансово-економічних розрахунків та пропозицій щодо джерел фінансового забезпечення.

3. Положення щодо припинення інших соціальних виплат є юридично невизначеними та не врегульовують питання одночасного отримання державної соціальної допомоги і пенсії, що може призвести до дублювання виплат.

4. Використання середньомісячної заробітної плати як бази для розрахунку нового виду допомоги не відповідає чинним підходам до визначення розмірів державних соціальних виплат і може призвести до збільшення бюджетних видатків.

5. Законопроект по-різному регулює виплату допомоги залежно від джерела фінансування (державний бюджет чи кошти репарацій), а також не визначає механізму використання коштів міжнародної допомоги для таких виплат.

6. Запропоновані зміни до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» не узгоджуються з предметом його правового регулювання, оскільки його норми не поширюються на військовослужбовців.

На думку Міністерства фінансів України, питання запровадження нового виду державної соціальної допомоги доцільно розглядати комплексно під час опрацювання законопроектів Кодексу України про захист державності, незалежності та статус захисників держави (реєстр. № 14265 та № 14265-1).

Міністерство у справах ветеранів України (далі – Мінветеранів) в межах своєї компетенції підтримує законопроект у запропонованій редакції, водночас звертає увагу на те, що його реалізація потребуватиме додаткових видатків державного бюджету, оскільки адміністрування нової державної соціальної допомоги пропонується покласти на Мінветеранів із використанням Єдиного державного реєстру ветеранів війни. У зв'язку з цим виникне потреба у:

- доопрацюванні програмних засобів Єдиного державного реєстру ветеранів війни;
- створенні нових механізмів міжвідомчої інформаційної взаємодії;
- забезпеченні адміністрування та виплати державної соціальної допомоги;
- додатковому кадровому забезпеченні Мінветеранів.

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України (далі – Мінсоцполітики) не підтримує законопроект. Серед основних зауважень наступні:

Законопроект ґрунтується на застарілій моделі визначення ступеня втрати професійної працездатності, яка базується переважно на медичних критеріях та не забезпечує комплексного оцінювання функціонування особи.

Запропонований підхід не відповідає реформі оцінювання повсякденного функціонування особи, що впроваджується на основі Міжнародної класифікації функціонування, та може перешкодити її системній реалізації.

Передбачений законопроектом механізм визначення розміру допомоги може погіршити рівень соціального захисту ветеранів порівняно з чинною системою пенсійного забезпечення військовослужбовців, оскільки пенсії по інвалідності наразі обчислюються залежно від грошового забезпечення і можуть бути суттєво вищими.

На думку Мінсоцполітики, спочатку необхідно завершити нормативне закріплення та практичне впровадження єдиної моделі оцінювання функціонування особи на основі Міжнародної класифікації функціонування, а вже після цього реформувати механізми надання соціальної підтримки.

Міністерство охорони здоров'я України зазначає, що законопроект у запропонованій редакції потребує суттєвого доопрацювання та надає до нього зауваження, зазначаючи, що запропоновані підходи не повною мірою узгоджуються з чинною системою оцінювання повсякденного функціонування особи і потребують додаткового нормативного та концептуального обґрунтування.

Офіс підтримки адаптації законодавства України до положень права Європейського союзу зазначає, що правовідносини, які плануються врегулювати законопроектом, не регулюються правом ЄС та Угодою про асоціацію з ЄС.

Підкомітет з питань вищої освіти на своєму засіданні від 25 серпня 2026 року розглянув проект Закону України «Про соціальну підтримку ветеранів війни із суттєвою втратою функціональності внаслідок захисту Батьківщини від збройної агресії Російської Федерації» (реєстр. № 15267 від 22.05.2026), поданий народним депутатом України Г. Третяковою, іншими народними депутатами України, надані до нього експертні висновки, та пропонує Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за результатами його розгляду на засіданні Комітету ухвалити рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти зазначений проект Закону за основу.

Заслухавши та обговоривши інформацію голови підкомітету з питань вищої освіти Ю. Гришиної та широко обговоривши законопроект, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів під час опрацювання проекту Закону України «Про соціальну підтримку ветеранів війни із суттєвою втратою функціональності внаслідок захисту Батьківщини від збройної агресії Російської Федерації» (реєстр. № 15267 від 22.05.2026), поданого народним депутатом України Г. Третяковою та іншими народними депутатами України, самостійно визначитись під час голосування на своєму засіданні з урахуванням висловлених у цьому Висновку зауважень і пропозицій

2. Направити цей Висновок до Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, визначеному головним з підготовки цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК